



ROZHODNUTÍ

Místopředseda Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, jakožto příslušný rozkladový orgán podle § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), rozhodl o rozkladu, který podala jediná účastnice řízení, a to obviněná právnická osoba, **České dráhy, a.s., IČO 70994226**, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1, ze dne 7. 9. 2023 č. j. 1102/2023-O25 (dále jen obviněná a rozklad), proti rozhodnutí Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen Úřad) ze dne 25. 8. 2023 č. j. UPDI-2805/23/KE, sp. zn. POK010/23 takto:

- I. Výše pokuty uložené výrokem č. I. rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 8. 2023 č. j. UPDI-2805/23/KE, sp. zn. POK010/23 se podle § 152 odst. 6 písm. a) ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu snižuje na částku 40 000 Kč.**
- II. Ve zbytku se dle § 152 odst. 6 písm. b) ve spojení s § 90 odst. 5 správního řádu rozklad zamítá a rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 8. 2023, č. j. UPDI-2805/23/KE, sp. zn. POK010/23, se potvrzuje.**

Odůvodnění:

I. Řízení v prvním stupni

Úřad vykonal u obviněné cenovou kontrolu, o jejímž průběhu a kontrolních zjištěních byl sepsán protokol o kontrole č. j. UPDI-2072/23/SO, ze dne 19. 6. 2023, sp. zn. CKO002/23 (dále jen protokol). Obviněná následně podala proti kontrolním zjištěním vyplývajícím z protokolu námítky vedené pod č. j. 841/2023-O25 ze dne 3. 7. 2023. Všechny námítky byly zamítnuty a jejich vyřízení bylo dne 14. 7. 2023 podezřelé zasláno pod č. j. UPDI-2352/23/SO sp. zn. CKO002/23 (dále jen „vyřízení námitek“).

Úřad následně v řízení vedeném pod sp. zn. POK010/23 vydal příkaz č. j. UPDI-2450/23/PB ze dne 21. 7. 2023 (dále jen „příkaz“). Obviněná podala proti příkazu včasný odpor č. j. 960/2023-O25 ze dne 27. 7. 2023. Úřad oznámil obviněné dne 1. 8. 2023 ukončení dokazování dopisem č. j. UPDI-2577/23/SO a sdělil jí, že podle § 36 odst. 3 správního řádu má právo doplnit nebo se vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí. Obviněná se již nevyjádřila.

Napadené rozhodnutí

Úřad vydal dne 25. 8. 2023 rozhodnutí č. j. UPDI-2805/23/KE, sp. zn. POK010/23 (dále jen „napadené rozhodnutí“), ve kterém rozhodl výrokem č. I., že obviněná jako prodávající **v rozporu s § 11 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách** (dále jen „zákon o cenách“) v období od 1. 1. 2023 do 30. 4. 2023 **nevedla evidenci o cenách** prokazující dodržení pravidel regulace věcně usměrňovaných cen, **čímž se dopustila přestupku podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách**. Za přestupek Úřad podle § 16 odst. 4 písm. a) zákona o cenách **uložil obviněné pokutu ve výši 100 000 Kč**.

Výrokem č. II. pak Úřad uložil obviněné **povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč**.

II. Rozklad

Obviněná proti napadenému rozhodnutí podala rozklad. Napadené rozhodnutí bylo obviněné doručeno dne 25. 8. 2023, poslední den lhůty pro podání rozkladu připadl na 11. 9. 2023. Rozklad byl podán dne 7. 9. 2023, jedná se tedy o včasný rozklad.

III. Podrobný popis námitek a jejich vypořádání

1. Námitka obviněné (část I. body 1 – 6 rozkladu, část II. – body 37 – 42 rozkladu)

Obviněná namítá, že v případě žádného z mechanických nosičů nedošlo v předmětném období k prodeji, resp. pronájmu informačních ploch těchto nosičů dalším osobám, a proto nemá obviněná povinnost vést kalkulaci cen, ani evidenci o cenách podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o cenách. Ze stejného důvodu nemohla začít běžet lhůta podle § 11 odst. 2 zákona o cenách – jestliže nezačala běžet platnost cen předmětného zboží, nemohla ani skončit. Lhůta podle § 11 odst. 2 zákona o cenách je výslovně stanovena na „tři roky po skončení platnosti ceny zboží“, nikoliv tři roky po skončení platnosti předmětného období. Z výše uvedených důvodů nemohlo dojít k porušení § 11 odst. 1 písm. b) a odst. 2 zákona o cenách. Pokud má Úřad pochybnosti o konci této lhůty, měl postupovat podle zásady in dubio pro reo, jelikož se jedná o správní trestání, jak ostatně plyne i z § 69 odst. 2 věta druhá zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Stanovisko rozkladového orgánu

Závěry obviněné ohledně okamžiku, od kterého lze subjekt pokládat za prodávajícího, resp. kupujícího v závislosti na uzavření či neuzavření kupní smlouvy, považuje Úřad za nesprávné. Zákon o cenách je nutno vykládat eurokonformně v souladu se směrnicí 2012/34/EU. Podle jejího článku 27 zpráva o síti (prohlášení o dráze) rovněž obsahuje informace stanovující podmínky pro přístup k zařízením služeb napojeným na síť provozovatele infrastruktury a pro poskytování služeb v těchto zařízeních, nebo uvádí internetovou stránku, kde jsou takové informace bezplatně k dispozici v elektronické podobě. Zpráva o síti se zveřejní nejpozději čtyři měsíce před konečným termínem pro podání žádostí o přidělení kapacity infrastruktury. Jak vyplývá z bodu 34 preambule směrnice 2012/34/EU, „k zajištění transparentnosti a nediskriminačního přístupu k železniční infrastruktuře a službám v zařízeních služeb pro všechny železniční podniky by se měly veškeré

informace potřebné k uplatnění práv přístupu zveřejňovat ve zprávě o síti“, účelem stanovení cen je poskytnutí všech informací železničním podnikům dostatečně dopředu, a nikoliv až v případě jejich uplatňování. Z uvedeného vyplývá, že povinnost stanovit ceny za užití zařízení služeb způsobem podle zákona o cenách a jejich zveřejnění 4 měsíce před žádostí o přidělení kapacity vychází ze směrnice 2012/34/EU. Tatáž povinnost vychází z § 23d odst. 2 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen „zákon o dráhách“) (zde zákonodárce uvádí lhůtu v délce 60 dnů, tj. odlišně od směrnice 2012/34/EU) a z článku 4 a 5 nařízení Komise (EU) 2017/2177 ze dne 22. listopadu 2017 o přístupu k zařízením služeb a k službám souvisejícím s železniční dopravou. V tomto případě se dokonce každý subjekt stává prodávajícím již v případě, kdy se stává provozovatelem zařízení služeb. V tomto okamžiku mu vzniká povinnost umožnit užití tohoto zařízení všem dopravcům, a současně i povinnost mít zpracovanou kalkulaci podle zákona o cenách. O tom, že obviněná byla prodávající ve smyslu zákona o cenách, není pochyb, zejména když své služby na základě pravomocného rozhodnutí Úřadu č. j. UPDI-3896/22/UM ze dne 1. 12. 2021, ve znění rozhodnutí č. j. UPDI-0270/23/KP ze dne 26. 1. 2023, sp. zn. ŘVP001/20, nabídla k prodeji, tedy kdy zaslala právnické osobě RegioJet a.s., IČO 28333187, se sídlem náměstí Svobody 86/17, Brno-město, 602 00 Brno 2, návrh „*Smlouvy o užívání vybraných mechanických nosičů informací*“, která obsahovala mj. i cenu za nabízenou službu. Pravomocné rozhodnutí je pro obviněnou závazné. Podle informací zjišťovaných ze spisu POK008/23, došlo k uplatňování ceny ze strany obviněné dne 28. února 2023, kdy zaslala kupujícímu (RegioJet a.s.) návrh smlouvy obsahující cenu zboží, tedy došlo k uplatňování ceny zboží. Ohledně námítky týkající se lhůty, po kterou je prodávající povinna uchovávat cenovou evidenci, obviněná osoba uvádí, že vzhledem k neexistenci cenové evidence není možno ověřit konec platnosti ceny.

Obviněná vzhledem k tomu, že po celou dobu předmětného období byla prodávající zboží s regulovanými cenami ve smyslu zákona o cenách, byla povinna vést a uchovávat cenovou evidenci tohoto zboží. Nelze vyloučit, že v průběhu předmětného období mohlo dojít ke změnám v cenových kalkulacích, ale zboží, které bylo obviněnou prodáváno, muselo být prodáváno za cenu, která byla kalkulována v souladu s cenovými předpisy, a to i v poslední den předmětného období. Za užití zásady in dubio mitius pak Úřad označil nejzazší lhůtu, o níž nejsou pochybnosti, po kterou byla obviněná povinna cenovou evidenci uchovávat.

Rozkladový orgán nepovažuje námítku za důvodnou.

2. Námítka obviněné (část I. body 7 – 21 rozkladu)

Obviněná namítá, že předmětné mechanické nosiče nepředstavují informační systém ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017 Sb., o obsahu a rozsahu služeb poskytovaných dopravci provozovatelem dráhy a provozovatelem zařízení služeb, a odkazuje na svoji argumentaci k rozhodnutím č. j. UPDI-3896/22/UM a UPDI-0270/23/KP.

Obviněná dále odkazuje na § 11 odst. 1 písm. b) zákona o cenách, který normuje výslovně „o cenách uplatňovaných při prodeji“, nikoliv o „cenách, která mají být uplatňována při prodeji“. Dále pak namítá, že pokud k prodeji nedocházelo, pak z povahy věci nemůže existovat ani evidence o takovém prodeji.

Obviněná ve svém rozkladu dovozuje, že zákonem chráněným zájmem ve smyslu § 38 písm. a) zákona o přestupcích, který může být přestupkem podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách porušen nebo ohrožen, je ochrana evidence jakožto důkazního prostředku o tom, že při prodeji (ne)byly uplatňovány ceny v souladu s cenovou regulací.

Obviněná, podle svého vyjádření, svým konkurentům předmětné služby v podobě přístupu k mechanickým nosičům vůbec nenabízela a neprodávala, takže nemohla zneužít svého postavení a požadovat neúměrně vysoké ceny. K ohrožení ani k porušení veřejného zájmu chráněného § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách tak vůbec nemohlo dojít. Povaha a závažnost jednání obviněné nemohla dosáhnout kvalifikovaného rozsahu ve smyslu § 37 písm. a) zákona o přestupcích. Nedošlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách, posuzované jednání obviněné není tímto přestupkem, což měl Úřad konstatovat a řízení zastavit.

Stanovisko rozkladového orgánu

Jak jednoznačně vyplývá mj. i z právních závěrů obsažených v rozhodnutí č. j. UPDI-3896/22/UM a UPDI-0270/23/KP, nosiče informačních systémů pro cestující představují provozní součást zařízení služeb podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017 Sb., o obsahu a rozsahu služeb poskytovaných dopravci provozovatelem dráhy a provozovatelem zařízení služeb (dále jen „vyhláška č. 76/2017“), na kterou odkazuje § 23d odst. 5 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách.

Zákon o dráhách dále definuje v § 2 odst. 9 pojem zařízení služeb, kdy pod tento pojem zahrnuje kromě železniční stanice také zastávku, odstavné koleje, čerpací stanice a jiná technická zařízení, která jsou jejich provozovatelem zvláště určena k poskytování služeb bezprostředně souvisejících s provozováním drážní dopravy na dráze celostátní nebo regionální anebo na veřejně přístupné vlečce.

Vyhláška č. 76/2017 následně ve svém § 3 odst. 1 provádí zákon o dráhách a uvádí další členění železniční stanice, tedy zařízení služeb na tzv. provozní součásti. Jednou ze součástí jsou dle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017 informační systémy pro cestující o příjezdu a odjezdu vlaků, výlukách, službách dopravců a dalších dopravních spojeních v rámci integrovaných dopravních systémů.

Jak Úřad již několikrát zdůraznil mimo jiné v napadeném rozhodnutí i ve vyřízení námitek, jestliže obviněná umístila sama ze své vůle mechanické nosiče do prostoru železniční stanice a rozhodla se na nich poskytovat informace, učinila z nich tímto krokem zařízení služeb. Jestliže je určité zařízení objektivně využíváno k poskytování služeb bezprostředně souvisejících s provozováním drážní dopravy, nemůže provozovatel takového zařízení legitimně tvrdit, že toto zařízení pro tento účel „neurčil“ a vyhnout se tak povinností spjatým s provozováním zařízení služeb.

Obviněná má předmětné nosiče umístěny ve stanicích na základě Smlouvy o právní úpravě nosičů informačních systémů ze dne 24. 6. 2016 (dále jen „smlouva NIS“) uzavřené mezi obviněnou a státní organizací Správa železnic, IČO 70994234, se sídlem Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1.

Smlouva NIS pojednává o umístění nosičů informačních systémů v železničních stanicích. Článek 1 odst. 1.1 smlouvy obsahuje jejich výčet a sama obviněná pojem „nosiče informačních systémů“ ve smlouvě užívá ve stejném významu jako Úřad. I ze smlouvy NIS tedy vyplývá, že předmětné

nástěnky jsou součástí informačního systému, jsou speciálně určeny k informování cestujících veřejnosti, tedy že se jedná o zařízení služeb.

Vzhledem k tomu, že užití zařízení služeb a poskytování služby pro účely bezprostředně související s provozováním drážní dopravy část II. položka č. 5 výměru MF č. 01/2023 ze dne 15. prosince 2022, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, je řazeno mezi zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny, měla obviněná jednoznačnou povinnost dodržovat povinnosti uložené zákonem o cenách.

K námitce obviněné, týkající se interpretace části právní normy znějící „ceny uplatňované při prodeji“ kdy podle názoru obviněné nedocházelo k prodeji a nelze tudíž požadovat evidenci o prodeji, Úřad konstatuje, že evidenci o prodeji nikdy po obviněné nežádal a ze strany obviněné došlo patrně k záměně pojmů. Obviněné se klade za vinu, že **nevedla evidenci o cenách** prokazující dodržení pravidel regulace věcně usměrňovaných cen.

Ohledně námítky týkající se okamžiku, od kdy je zboží prodáváno Úřad odkazuje na svoji argumentaci k námitce č. 1 část I. body 1 – 6 rozkladu.

Namítá-li obviněná, že k porušení veřejného zájmu chráněného § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách tak vůbec nemohlo dojít, pak se s tímto tvrzením nemůže Úřad ztotožnit, neboť fakticky cenová evidence, respektive cenová kalkulace zboží předložena nebyla, ač bylo zboží, byť nedobrovolně, ze strany obviněné, prodáváno.

Rozkladový orgán nepovažuje námitku za důvodnou.

3. Námitka obviněné (část II. body 22 – 36 rozkladu)

Úřad se jako orgán veřejné moci a organizační složka státu nemůže vůči obviněné jakožto korporaci soukromého práva dovolávat přímého účinku směrnice 2012/34/EU. Zákon o cenách nepředstavuje transpozici směrnice 2012/34/EU. Jestliže § 11 odst. 1 písm. b) zákona o cenách normuje výslovně „o cenách uplatňovaných při prodeji“, nikoliv o „cenách, která mají být uplatňována při prodeji“, nemůže Úřad s poukazem na eurokonformní výklad směrnice 2012/34/EU rozšiřovat rozsah povinnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o cenách i na ceny, o kterých Úřad soudí, že teprve mají být uplatňovány při budoucím prodeji, avšak nebyly nabízeny, ani ujednány. Takový postup Úřadu je v rozporu s § 2 odst. 1 a 2 správního řádu.

V případě dvou mechanických nosičů (žst. Brno – Židenice, žst. Bílovice nad Svitavou) podle rozhodnutí č. j. UPDI-3896/22/UM se právní mocí tohoto rozhodnutí nestala obviněná prodávajícím a současně obviněná odmítá, že by povinnost uložená rozhodnutím č. j. UPDI-3896/22/UM týkala všech nosičů informačních systémů, jejichž specifikace je uvedena v příloze č. 1 smlouvy NIS ve znění dodatku č. 1 ze dne 21. 6. 2018, uzavřené mezi ČD a státní organizací Správa železnic.

Obviněná dále argumentuje, že podle § 1745 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, „smlouva je uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti“. V daném případě, jak je Úřadu z úřední činnosti známo, je účinnost smlouvy, kterou Úřadu uložil rozhodnutím č. j. UPDI-3896/22/UM obviněné uzavřít, vázána na podpis této smlouvy oběma smluvními stranami. K tomu v okamžiku vydání napadeného rozhodnutí však nedošlo.

Obviněná pak dále uvádí, že cena za užití mechanických nosičů i cena za užití informačního systému se svou povahou blíží nájemnému. Z § 2217 odst. 1 občanského zákoníku plyne, že „nájemné se platí v ujednané výši, a není-li ujednána, platí se ve výši obvyklé v době uzavření nájemní smlouvy s přihlédnutím k nájemnému za nájem obdobných věcí za obdobných podmínek“.

Rozhodnutí

č. j. UPDI-3896/22/UM výši ceny za užití mechanických nosičů nestanovilo (ostatně ani po právu nemohlo).

Výše nájemného podle rozhodnutí č. j. UPDI-3896/22/UM dosud ujednána nebyla, neboť smluvní partner obviněné smlouvu nepodepsal, takže se nejedná o nájemné v ujednané výši, nýbrž jen o nájemné ve výši nabídnuté obviněnou.

Tím spíše platí o ostatních mechanických nosičích, nepojatých do rozhodnutí č. j. UPDI-3896/22/UM, že se nejedná o cenu uplatňovanou při prodeji ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) zákona o cenách, neboť v případě ostatních nosičů nebyla cena ani nabídnuta, ani ujednána. Ujednání představuje dvoustranné právní jednání, k němu v žádném z případů mechanických nosičů obviněné nedošlo, neboť v žádném z těchto případů jiný dopravce neprojevil kvalifikovaným způsobem vůli stran ceny.

Stanovisko rozkladového orgánu

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 20. června 2017 sp. zn. IV. ÚS 1146/16 (N 101/85 SbNU 679), uvedl 5 znaků, které umožňují rozlišit, zda má určitý subjekt povahu veřejné nebo soukromé instituce.

Ústavní soud konstatoval, že mezi znaky umožňující rozlišit, zda má určitý subjekt povahu veřejné nebo soukromé instituce, patří:

- a) způsob vzniku či zániku instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu),
- b) hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát, či nikoliv; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituce),
- c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem, či nikoliv; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci),
- d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je typická pro veřejnou instituci), a
- e) veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce).

Zařazení určitého subjektu pod instituci veřejnou či soukromou musí vyplývat z „převahy“ znaků, jež jsou pro instituci veřejnou či soukromou typické (podrobně nález sp. zn. I. ÚS 260/06).

Společnost České dráhy, a. s., byla zřízena zákonem č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku (dále jen „zákon o ČD“). Společnost tedy nevznikla soukromoprávním úkonem. Ustanovení § 3 odst. 1 zákona o ČD uvádí „zakladatelem akciové společnosti České dráhy je stát, jehož jménem jedná Ministerstvo dopravy a spojů“. Zřizovatelem je tedy stát.

Ustanovení § 12 odst. 1 zákona o ČD uvádí, že stát vykonává práva akcionáře v akciové společnosti České dráhy prostřednictvím řídicího výboru. Řídicí výbor tvoří: tři vládou písemně pověřeni zaměstnanci Ministerstva (dopravy) a po jednom vládou písemně pověřeným zaměstnanci Ministerstva financí, Ministerstva obrany, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva pro místní rozvoj.

Ustanovení § 13 odst. 1 zákona o ČD uvádí, že Předsedu a další členy představenstva akciové společnosti České dráhy volí a odvolává její dozorčí rada. Dozorčí rada je volena valnou hromadou, vzhledem k tomu, že jediným akcionářem je stát, Úřad dovozuje, že dozorčí radu tedy volí a odvolává stát. Body c) a d) testu stanoveného Ústavním soudem, opět jednoznačně dokazují, že v případě obviněné se jedná o veřejnou instituci.

Jak bylo doloženo při provedení testu ústavního soudu, minimálně ve čtyřech z pěti bodů, České dráhy, a. s. mají znaky ukazující, že se jedná o subjekt, který má povahu veřejné instituce. Obdobná charakteristika vyplývá i z rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie pro účel přímého účinku směrnic vůči subjektům – odnožím státu.

Propojení Český drah, a. s., a státu lze demonstrovat i na skutečnosti, že Ministerstvo dopravy na svém facebookovém profilu uveřejňuje reklamní spoty obviněné, např.

<https://www.facebook.com/watch/?v=964131264852316>

Podle obsahu spotu jednoznačně nejde o propagaci železniční dopravy, jiní dopravci zde své spoty nemají. Výlučně jde o propagaci státem řízeného dopravce. Na základě výše předložených faktů je proto dle názoru Úřadu nutné uplatňovat směrem k obviněné bez výhrad veškerá platná nařízení a směrnice Evropského parlamentu a EU a směrnici 2012/34/EU pak s největší důsledností.

Také ze strategie vlastnické politiky státu¹ vyplývá, že obviněná patří mezi subjekty strategického významu v trvalém držení se 100% účastí státu (tabulka Majetková účast ministerstev – Ministerstvo dopravy).

K námitce obviněné, že zákon o cenách výslovně rozeznává pouze „ceny uplatňované při prodeji“ (§11 odst. 1 písm. b zákona o cenách) nikoliv ceny, které mají být uplatňovány při prodeji, Úřad uvádí, že pojem uplatňované ceny je širší, a zahrnuje jak ceny nabízené, tak ceny sjednávané při prodeji. Kromě toho v této fázi ještě k samotnému prodeji nedochází. Z logiky věci vyplývá, že každou nabídku lze přijmout, ale i odmítnout a k prodeji samotnému pak nedojde. Nelze přijmout argumentaci obviněné, že cenové regulaci podléhá pouze cena prodejní, nikoliv cena nabízená, neboť již z podstaty věci se každá nabízená cena může stát cenou prodejní. Stejně tak nelze nevzít v úvahu, že v konečné fázi prodeje může dojít k situaci, kdy cena nabízená bude výrazně jiná než cena prodejní (například z důvodu délky uzavřeného kontraktu, sezónnosti atp.).

Jak uvedl Úřad ve svých předchozích vyjádřeních včetně argumentace k námitce č. 1 tohoto dokumentu, povinnost stanovit ceny za užití zařízení služeb způsobem podle zákona o cenách a jejich zveřejnění 4 měsíce před žádostí o přidělení kapacity vychází ze směrnice 2012/34/EU. Tatáž povinnost vychází z § 23d odst. 2 zákona o dráhách a z článku 4 a 5 nařízení Komise (EU) 2017/2177. V tomto případě se dokonce každý subjekt stává prodávajícím již v případě, kdy se stává provozovatelem zařízení služeb. V tomto okamžiku mu vzniká povinnost umožnit užití tohoto

¹ <https://www.mfcr.cz/cs/kontrola-a-regulace/majetek-statu/vlastnicka-politika-statu/2022>

zařízení všem dopravcům, a současně i povinnost mít zpracovanou kalkulaci podle zákona o cenách.

V další části své námitky se obviněná odkazuje na § 1745 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kdy na základě tohoto ustanovení dokládá, že *“smlouva je uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti“*. Účinnost smlouvy, kterou Úřad uložil rozhodnutím č. j. UPDI-3896/22/UM obviněné uzavřít, je dle výkladu obviněné vázána na podpis této smlouvy oběma smluvními stranami, *„k tomu ale v okamžiku vydání napadeného rozhodnutí nedošlo“*.

Pokud by Úřad připustil takový výklad obviněné, bylo by možné při nabídce zboží nerespektovat zákon o cenách. Takový výklad ovšem nepřipouští ani sám zákon o cenách. To lze například doložit zněním § 13 odst. 1 zákona o cenách, který ukládá povinnosti prodávajícímu předložit nabídkový ceník i před započítáním prodeje zboží. Totéž dokladuje i odst. 2 téhož paragrafu, kde se uvádí: *„Prodávající je povinen při nabídce a prodeji zboží poskytnout informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, pokud tento zákon nestanoví jinak, a to...“* Přestože se toto ustanovení týká spotřebitele, užívá pojem „prodávající“ pro označení subjektu nabízejícího zboží už v momentě nabídky zboží.

Pokud by bylo správné tvrzení obviněné, pak by cenová regulace dopadala pouze na případy, kdy kupní smlouva byla uzavřena, tj. došlo k prodeji. Nevztahovala by se však na situace, kdy se uskutečnila pouze nabídka a smlouva uzavřena nebyla, například právě proto, že zboží s regulovanou cenou bylo nabízeno za cenu, která byla stanovena v rozporu s podmínkami cenové regulace. Takovýto postup by byl i v rozporu s cíli směrnice 2012/34/EU uvedeným pod bodem 34 její preambule.

Pokud se týká části námitky obviněné, kdy tato cenu za užití mechanických nosičů respektive cenu za užití informačního systému přirovnává k ceně nájemného a následně odkazuje na § 2217 odst. 1 občanského zákoníku, tak i v tomto případě Úřad nesouhlasí. Je pravdou, že cena nájemného i cena za užití zařízení služeb se obvykle vyjadřuje peněžní částkou, ale tím tato podobnost končí. Nájemné je placeno za užívání věci, poplatek za užití zařízení služeb, jak už sám název naznačuje, je poplatkem za službu.

Obviněná dále namítá, že výše nájemného podle rozhodnutí č. j. UPDI-3896/22/UM dosud ujednána nebyla. V tomto případě Úřad konstatuje, že rozhodnutím č. j. UPDI-3896/22/UM nebyla obviněné uložena povinnost uzavřít smlouvu o nájmu, ale byla jí uložena povinnost uzavřít *„smlouvu umožňující poskytnutí služeb v rozsahu a umístění požadovaném navrhovatelkou“* (v daném případě s právnickou osobou RegioJet a. s.).

Rozkladový orgán nepovažuje námitku za důvodnou.

4. Námitka obviněné (část III. body 43 – 72 rozkladu)

Obviněná v řízení předcházejícím vydání rozhodnutí UPDI č. j. UPDI-3896/22/UM poskytla argumentaci, proč mechanické nosiče nepředstavují informační systém ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017. Předmětné mechanické nosiče informací, tj. vývěsky, nástěnky, klaprámy, informační stojany apod., nepředstavují IT elektronický systém zpracovávající určitá data, jehož jednotlivé komponenty, právě proto že jde o systém, jsou ve vzájemné interakci

v reálném čase, a proto nemají povahu informačního systému podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017, takže se na ně režim zařízení služeb podle § 23d zákona o dráhách nevztahuje.

Obviněná dále namítá, že legislativní pravidla vlády jsou závazná pro tvorbu obecně závazných právních předpisů. Z čl. 40 odst. 3 těchto pravidel vlády plyne, že se výrazy v právních předpisech používají ve všeobecně respektovaném významu, a pokud má výraz více významů, nebo je použit v jiném než obvyklém významu, nutno zvláštní význam uvést v definici v dotčeném předpise.

Obviněná namítá, že zákon o dráhách užívá pojem „informační systém“ v § 40 odst. 2, § 41 odst. 3 a § 46r odst. 1, kdy „informačním systémem“ je IT elektronický systém zpracovávající určitá data, jehož jednotlivé komponenty, jsou ve vzájemné interakci v reálném čase. Stejně na problematiku nahlíží i § 73 odst. 4 vyhlášky č. 173/1995 Sb., kterou se vydává dopravní řád drah, ve znění pozdějších předpisů, provádějící zákon o dráhách

Dále obviněná namítá, že ve stanicích vybavených informačním systémem podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017 se zpoždění vlaku oznamuje cestujícím tímto systémem. Mimo tento informační systém se předem plánované omezení provozování drážní dopravy (výluky) oznamuje cestujícím mechanickými vývěskami. Mechanické vývěsky proto informačním systémem podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017 nejsou.

Stejný význam výrazu „informační systém“ vyplývá i z o § 2 písm. kk), § 6a odst. 3, § 119 a § 122 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále v § 4 odst. 1, § 6 odst. 3 písm. d) a § 48a zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále v § 17, § 21c odst. 10 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, § 32a zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, nebo § 82 odst. 2 písm. d) zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů.

Obviněná dále při své argumentaci stran pojmu informační systém, odkazuje i na moderní encyklopedické zdroje jako např. Wikipedii

https://cs.wikipedia.org/wiki/Informa%C4%8Dn%C3%AD_syst%C3%A9m

nebo Wikisofii

http://www.wikisofia.cz/wiki/Informa%C4%8Dn%C3%AD_syst%C3%A9m

Obviněná uvádí i další písemné zdroje, které se zabývají definicí výrazu „informační systém“.

Všechny výše uvedené zdroje, které obviněná zmiňuje ve své námitce, mají podpořit argument obviněné ohledně povahy informačního systému, že totiž informační systém je IT elektronický systém zpracovávající určitá data, jehož jednotlivé komponenty jsou ve vzájemné interakci v reálném čase a tento pojem podporuje jak čl. 40 odst. 3 Legislativních pravidel vlády a naopak žádná zvláštní odchylná definice není uvedena v § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017. Z ustanovení vyhlášky č. 76/2017 v § 3 odst. 1 písm. a) zároveň vyplývá, že informačním systémem nemohou být mechanické stojany, vývěsky, klaprámy a nástěnky, které provozuje obviněná

Podle obviněné na skutečnosti, že informačním systémem je myšlen pouze elektronický informační systém nic nemění ani fakt že ve smlouvě NIS, která pro vývěsky, stojany, klaprámy a nástěnky užívá legislativní zkratku „informační systémy.“

Uvedená smlouva NIS byla uzavřena před účinností vyhlášky č. 76/2017, proto není možné, aby při označení pojmu informační systémy vycházela z § 3 odst. 1 písm. a) této vyhlášky.

Obviněná namítá, že podle § 555 odst. 1 občanského zákoníku se právní jednání posuzuje podle svého obsahu. Označení mechanických nosičů sdělení legislativní zkratkou „informační systémy“, neznamená, že se stanou informačními systémy ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017. Správní orgán se podle § 3 správního řádu nemůže omezit na tvrzení smluvních stran, ale musí ověřit a prokázat, že se jedná skutečně o „informační systémy“ bez ohledu na to, jak je smluvní strany označily.

Úřad věc nesprávně právně posoudil, když v rozporu s § 2 odst. 9 a § 23d odst. 1 a 5 zákona o dráhách ve vazbě na § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017 považoval mechanické stojany, klaprámy a nástěnky provozované obviněnou za informační systém ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017. Protože předmětné mechanické nosiče uvedené v napadeném rozhodnutí nepředstavují (provozní součást) zařízení služeb, nelze obviněnou trestat za porušení § 11 odst. 1 písm. b) zákona o cenách, neboť mechanické nosiče nepodléhají cenové regulaci.

Stanovisko rozkladového orgánu

Rozkladový orgán se zabýval i námitkou obviněné, která dovozuje, že zákonná ustanovení zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, omezují definici informačního systému pouze na elektronický IT systém. Úřad uvádí, že zmíněná zákonná ustanovení skutečně pojem informační systém uvádějí, ale samotný pojem nijak nedefinují, ani pozitivně ani negativně.

K námitce obviněné, že se „informačním systémem“ rozumí pouze IT elektronický systém zpracovávající určitá data v reálném čase, Úřad uvádí, že povinnost poskytovat informace vychází z § 73 vyhlášky č. 173/1995 Sb., kterou se vydává dopravní řád drah, a dále z čl. 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 ze dne 23. října 2007 o právech a povinnostech cestujících v železniční dopravě.

Informace jsou cestujícím poskytovány různými způsoby, v závislosti na vybavení jednotlivých stanic. Některé informace poskytují dopravci prostřednictvím internetových stránek, což je plně v kompetenci a technických možnostech dopravce. Není zde třeba žádná regulace ze strany Úřadů.

Informace je však nutno poskytovat i přímo v železničních stanicích. Informační systémy pro veřejnost popisuje podrobně § 73 vyhlášky č. 173/1995 Sb. Podle jeho odst. 1 je zřejmé, že informace musí být informačními systémy poskytovány ve všech stanicích a zastávkách, které ale nejsou elektronickými IT systémy vybaveny ve všech případech. V odst. 4 citovaného ustanovení se mimo jiné uvádí: „Předvídané omezení drážní dopravy se oznamuje vývěskami umístěnými ve stanicích na přístupném místě nebo jiným vhodným způsobem.“

Z uvedeného ustanovení je zřejmé, že k poskytování informací slouží různá zařízení včetně informačních vývěsek. Mezi informační zařízení patří především rozhlas, elektronické zobrazovače informací, tabule s uvedením příjezdů a odjezdů a také různě uzpůsobené nosiče například v podobě klaprámů. Výraz informační systém pro cestující je nutno chápat jako souhrn všech možných způsobů poskytování informací cestujícím tak, jak je popsán v § 73 vyhlášky č. 173/1995 Sb. IT elektronický systém zpracovávající určitá data je pouze jednou z forem informačního systému pro cestující.

Celostátní systém o jízdních řádech, na který § 40 odst. 2 a § 41 odst. 3 zákona o drahách odkazují, je konkrétní informační systém vedený Ministerstvem dopravy. Ten však neobsahuje veškeré informace, které je nutno na základě právních předpisů poskytovat cestujícím prostřednictvím zařízení služeb. Z použití pojmu informační systém nevyplývá, že v legislativě tento pojem vždy znamená pouze jednu konkrétní aplikaci. Úřadu není známo, že by existoval nějaký informační systém, který by obsahoval jednotně veškeré informace poskytované cestujícím.

Z výše uvedených důvodů lze vyloučit, že by se pojem informační systém vztahoval pouze na IT elektronický systém zpracovávající určitá data. Podle názoru Úřadu je informační systémy pro veřejnost nutno chápat jako souhrn všech možných způsobů poskytování informací cestujícím a IT elektronický systém zpracovávající určitá data je pouze jedním z těchto způsobů.

Obviněná má předmětné nosiče umístěny ve stanicích na základě smlouvy NIS. Smlouva NIS pojednává o umístění nosičů informačních systémů v železničních stanicích. Článek 1 odst. 1.1 smlouvy NIS obsahuje jejich výčet, do kterého patří „samonosné trojboké stojany na letáky a časopisy, nástěnné stojany na letáky a kartičkové jízdní řády, stojany na pokladnách, klaprámy, nástěnné stojany na časopisy, trojohé stojany typu Esko a kovové oranžové stojany pro informace o výlukách“. Sama obviněná pojem „nosiče informačních systémů“ ve smlouvě užívá ve stejném významu jako Úřad. I ze smlouvy NIS tedy vyplývá, že předmětné NIS jsou součástí informačního systému.

Z uvedeného vyplývá, že informační systém nemusí být a ani v tomto případě není pouze systémem elektronickým a že předmětné nosiče spadají do provozní součásti železniční stanice (zařízení služeb).

K námitce obviněné, že smlouva NIS vznikla před účinností vyhlášky č. 76/2017, Úřad uvádí, že podle článku 1 odst. 1.1 smlouvy NIS jsou v železničních stanicích umístěny nosiče užívané za účelem informování cestující veřejnosti. I ze samotného článku 1.1 smlouvy NIS vyplývá, že nosiče informačních systémů jsou z vůle jeho zřizovatele zřízeny a speciálně určeny k informování cestující veřejnosti. Při přijetí zákona č. 319/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a vydání vyhlášky č. 76/2017 již splňovaly podmínky definice zařízení služeb a tím pádem je nutno je zařadit mezi zařízení služeb. Přestože samotný pojem nosič informačního systému v tehdejších právních předpisech zakotven nebyl, jeho funkce uvedená ve smlouvě NIS dokazuje, že se jedná o zařízení služeb.

Definice informačního systému podle obviněnou zmíněné encyklopedie Wikisofia:

Informační systém (IS) lze chápat jako systém vzájemně propojených prostředků a procesů, které slouží k ukládání, zpracovávání a poskytování informací. Pojem procesy chápeme jako funkce, které

zpracovávají vstupní informace, jež se v systému přemění na informace výstupní. Jinými slovy, procesy jsou funkce, které zajišťují sběr, přenos, uložení, zpracování a distribuci informací.

Zmíněná encyklopedie definuje automatizovaný informační systém následovně:

Automatizovaný informační systém

Moderní typ informačního systému, využívá informační techniku a technologii. Informace zde mají podobu dat a jsou uloženy v bázích dat. Obsáhlejší texty, obrazy a záznamy znaků lze uchovávat na menší ploše. Je možné je technicky přenášet a umožňují vícehlediskový přístup k poznatkům uloženým v počítačových bázích dat.

Automatizovaným informačním systémem se rozumí informační systém používající IT technologie, tak jak ho chápe obviněná. Nicméně pokud by zmíněná encyklopedie ztotožňovala informační systém s automatizovaným informačním systémem, nedávalo by smysl, aby automatizovaný informační systém definovala speciálně.

Definice z anglické Wikipedie:

*An **information system (IS)** is a formal, sociotechnical, organizational system designed to collect, process, store, and distribute information.^[1] From a sociotechnical perspective, information systems are composed by four components: task, people, structure (or roles), and technology.^[2] Information systems can be defined as an integration of components for collection, storage and processing of data of which the data is used to provide information, contribute to knowledge as well as digital products that facilitate decision making.*

*A **computer information system** is a system that is composed of people and computers that processes or interprets information. The term is also sometimes used to simply refer to a computer system with software installed. ²*

Překlad:

***Informační systém (IS)** je formální, sociotechnický, organizační systém určený ke sběru, zpracování, ukládání a distribuci informací. Ze sociotechnického hlediska se informační systémy skládají ze čtyř složek: úkol, lidé, struktura (nebo role) a technologie. Informační systémy lze definovat jako integraci komponent pro sběr, uchovávání a zpracování dat, jejichž data slouží k poskytování informací, přispívají ke znalostem a také jako digitální produkty usnadňující rozhodování.*

***Počítačový informační systém** je systém, který se skládá z lidí a počítačů, které zpracovávají nebo interpretují informace. Termín se také někdy používá k jednoduchému označení počítačového systému s nainstalovaným softwarem.*

Jak vidno i zde je na počítačový (IT) informační systém pohlíženo jako na podkategorii informačního systému.

Wikipedie, Wikisofie nejsou prameny práva, nejsou pro Úřad závazné a nejsou proto způsobilé ovlivnit výklad práva unijního. Kromě toho i podle definice v bodu 54 rozkladu v odkazu na Wikipedii nemusí být informační systém vůbec navázán na počítače „V širším slova smyslu lze

² https://en.wikipedia.org/wiki/Information_system

ovšem za informační systém prohlásit jakýkoli „systém informací“, které jsou nějakým způsobem uvedené do souvislostí a určitým způsobem uspořádané, a nemusí to vůbec být za pomoci počítačů. Může jít třeba o kartotéku zaměstnanců nebo firemní účetní knihy. Běžně se ale takové případy jako informační systémy neoznačují.“

Účelem legislativních pravidel vlády je podle jejich čl. 1 odst. 2 sjednotit postup ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při přípravě právních předpisů a přispět ke zvýšení úrovně tvorby právního řádu. Jiné cíle si tento dokument neklade.

Při výkladu evropských a potažmo tedy i národních předpisů mohou ovšem posloužit jako pomůcky Metodické pokyny pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii.

Například článek 15 odst. 3 Metodických pokynů stanoví, že pojmy obsažené v předpisech Evropské unie se vykládají tak, aby jim byl přisouzen význam užívaný v právu Evropské unie. Vzniknou-li pochybnosti o významu určitého pojmu v předpisu Evropské unie, které nelze odstranit ani přihlédnutím k preambuli tohoto předpisu, primárnímu právu, judikatuře ani jiným pramenům práva Evropské unie, stanoví se význam tohoto pojmu porovnáním jednotlivých jazykových verzí dotčeného předpisu Evropské unie, popř. porovnáním implementačních úprav přijatých jednotlivými členskými státy. Preambulí se rozumí v textu aktu vše mezi názvem a normativní částí, tj. právní východiska a odůvodnění. Odstavec 4 téhož článku Metodických pokynů pak říká, že preambule předpisů Evropské unie se do právních předpisů České republiky nepromítají. Pro zjištění cíle předpisů práva Evropské unie se však k preambulím přihlíží.

Právě preambule směrnice 2012/34/EU obsahuje důležitá vodítka pro výklad pojmu zařízení služeb, která samozřejmě využijeme i při výkladu pojmu informační systémy (např. odstavec 27 preambule – nediskriminační přístup k zařízením služeb a ke službám jimi poskytovaným, odstavec 34 preambule transparentní zveřejňování veškerých informací pro přístup k zařízení služeb ve zprávě o síti - podle zákona o dráhách v prohlášení o dráze, nediskriminační přístup k zařízení služeb).

V tomto případě je definice zařízení služeb jasná, jak ze samotné směrnice 2012/34/EU, tak z její preambule i judikatury Soudního dvora Evropské unie.

Vyhláška č. 76/2017 definuje informační systém jako soubor zařízení, prostřednictvím kterého jsou poskytovány cestujícím informace v předepsaném rozsahu. Nespecifikuje tak konkrétní technické provedení těchto zařízení.

V tomto i v minulých řízeních vedených s obviněnou Úřad dostatečně prokázal, že v případě mechanických nosičů informačních systémů jde o provozní součást zařízení služeb.

Rozkladový orgán nepovažuje námitku za důvodnou.

5. Námitka obviněné (část IV. body 73 – 79 rozkladu)

Obviněná namítá, že kalkulace cen byla Úřadu předložena podáním obviněné č. j. 668/2023-O25. Protokol o kontrole, jak tvrdí Úřad v napadeném rozhodnutí, nespecifikoval konkrétní kontrolované nosiče informačních systémů, není zřejmé ve vztahu, ke kterým nosičům obviněná nezpracovala kalkulaci a nevedla evidenci cen, není zřejmé, v jakém rozsahu měla obviněná „doložit

požadovanou cenovou evidenci k cenám za zboží určitého druhu, v tomto případě nosičů informačních systémů.“

Jestliže podle Úřadu není stanovena konkrétní množina mechanických nosičů, které jsou zároveň informačním systémem, ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017, pak Úřad v rozporu s § 3 správního řádu nezjistil skutkový stav tak, aby o něm neexistovaly důvodné pochybnosti. Úřad není schopen adekvátně určit a zhodnotit ani význam a rozsah následků přestupku podle § 38 písm. b) zákona o přestupcích., ani okolnosti spáchání přestupku podle § 38 písm. d) zákona o přestupcích a není schopen určit a posoudit povahu a závažnost přestupku podle § 37 písm. a) zákona o přestupcích a adekvátně určit výši trestu.

Stanovisko rozkladového orgánu

Jak bylo uvedeno v protokolu o kontrole, předložený materiál obsažený v dopise nadepsaném reakce na oznámení o zahájení kontroly ve věci mechanických nosičů informací ze dne 22. 5. 2023 pod č. j. 668/2023-O25, neobsahoval informaci, kterou by bylo možno považovat za kalkulaci vyhovující požadavkům cenových předpisů, což v průběhu celé cenové kontroly ani v průběhu tohoto přestupkového řízení obviněná nerozporovala. Doposud se její argumentace omezovala především na skutečnost, že k prodeji zboží nedošlo, pročež se podle obviněné na ni nevztahují cenové předpisy, a dále na to, zda se u mechanických nosičů informačních systémů jedná o provozní součást zařízení služeb. Pokud se jedná o námitku týkající se určení množství a druhu nosičů informačních systémů, ke kterým obviněná cenovou kalkulaci nedodala, Úřad uvádí, že vzhledem k tomu, že kalkulace ceny nebyla dodána ani k jednomu nosiči informačního systému a ani jeden nebyl prodán, nebylo podle Úřadu nutné zjišťovat přesné množství prodávaného zboží, protože by ani nebylo možno vyčíslit neoprávněný prospěch. Pokud se obviněná odvolává na povinnost správního orgánu doložit okolnosti spáchání přestupku, ke kterým při rozhodování o přestupku přihlédl, tak Úřad uvádí, že jak v § 37 tak v § 38 zákona o přestupcích jsou vyjmenované okolnosti spáchání přestupku uvozeny slovem „zejména“. Jazykovým výkladem právní normy lze pak dojít k závěru, že pokud je výčet uvozen slovem „zejména“ jedná se o tzv. demonstrativní výčet. Proto nelze ani po právu požadovat po správních orgánech, aby prokazovaly všechny okolnosti, které jsou uvedeny ve zmíněném § 37 a § 38 zákona o přestupcích.

Rozkladový orgán nepovažuje námitku za důvodnou.

6. Námitka obviněné (část V. body 80 – 86 rozkladu)

Úřad trestá obviněnou jako provozovatelku provozní součásti zařízení služeb podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017. Při stanovení výše pokuty musí přihlížet jen k poměrům obviněné jakožto provozovatele provozní součásti zařízení služeb podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017. Zda je pokuta likvidační, je nutno posuzovat jen ve vztahu k poměrům panujícím při provozování provozní součásti zařízení služeb podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017. Z § 62 odst. 4 zákona o dráhách plyne, že obviněná prostředky týkající se provozování veřejné osobní dopravy a prostředky poskytnuté k provozování dráhy poskytnuté z veřejných prostředků nemůže převádět do jiných činností, tedy ani do provozování zařízení služeb a tyto také nelze zahrnout do majetkových poměrů obviněné jakožto provozovatelky provozní součásti zařízení služeb podle § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 76/2017.

Při rozhodování o výši pokuty nutno přihlížet i k pasivům obviněné. Pokud Úřad bere v potaz komplexní poměry obviněné, musí vzít v potaz i komplexní pasiva, tedy i pasiva týkající se provozování drážní dopravy a provozování dráhy.

Stanovisko rozkladového orgánu

Obviněná, jakožto jednoznačně identifikovatelná právnická osoba, je za své jednotlivé aktivity odpovědná jako jeden celek. Obviněná je trestána za to, že jako provozovatelka zařízení služeb nesplnila svoje povinnosti vyplývající z cenových předpisů. Tímto svým jednáním se dopustila přestupku. Úřad jednal v souladu s § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách, když uložil pokutu obviněné. Obviněná je konečnou příjemkyní plateb, ať už v postavení dopravkyně, provozovatelky dráhy nebo provozovatelky zařízení služeb. Vzhledem k tomu, že je vždy za svoji protiprávní činnost trestána právnická osoba a nikoli její provozní součást je tento požadavek na trestání obviněné jako provozovatelky zařízení služeb irelevantní a nemá žádnou oporu ani v platném právu, ani v judikatuře.

Jak již Úřad uvedl nejenom v napadeném rozhodnutí, ale i v jiných, předchozích řízeních, jehož byla obviněná účastníkem, zákon nevymezuje konkrétní ekonomické ukazatele hospodaření právnické osoby, které mají být zohledněny při stanovení výše pokuty.

Rozkladový orgán však přihlédl na základě doporučení rozkladové komise ke skutečnosti, že se ze strany obviněné jedná o první přestupek spáchaný v souvislosti s tímto chráněným zájmem a míra společenské nebezpečnosti je nízká, právě i s ohledem na argument obviněné, že nedocházelo k prodeji. Současně však rozkladový orgán konstatuje, že k ohrožení chráněného zájmu prokazatelně došlo a argument, že nedocházelo k prodeji nelze považovat za dostatečný k tomu aby Úřad dovodil, že přestupek spáchaný nebyl, ale lze jej použít právě pouze jako jednu s polehčujícími okolnostmi, neboť byl ohrožen právem chráněný zájem, ale současně tímto protiprávním jednáním nebyla způsobena škoda.

Rozkladový orgán se přiklonil k názoru rozkladové komise, že adekvátnější pokuta je taková, která se pohybuje při spodní hranici sazby.

Rozkladový orgán nepovažuje námitku za důvodnou, avšak na doporučení rozkladové komise přistoupil ke snížení uložené pokuty.

7. Námitka obviněné (část VI. body 87 – 100 rozkladu)

Obviněná dále namítá, že Úřad neprokázal, že obviněná v rozhodném období poskytovala užití svých mechanických nosičů třetím osobám za úplatu. Proto obviněná ani neuplatňovala při prodeji žádné ceny ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) zákona o cenách, k prodeji konkurentům nedocházelo a žádná cena ujednána nebyla. Obviněná neuplatňovala při prodeji ceny, nemohla se proto cenami odchýlit od cenové regulace a ohrozit zájem chráněný ustanovením § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách. Nediskriminační přístup k zařízení služeb je chráněn ustanovením § 51 odst. 9 písm. a) zákona o dráhách, nikoliv § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách. Obviněná v rozhodném období nemohla svou nečinností mařit přístup ke všem svým mechanickým nosičům uvedeným v příloze č. 1 smlouva NIS a to ani, kdyby se jednalo o provozní součást zařízení služeb.

Úřad neprokazoval, a tedy ani neprokázal, že by s výjimkou jednoho nosiče ve stanici Brno Židenice a jednoho nosiče ve stanici Bílovice nad Svitavou některý z dopravců požádal Úřad o zásah podle § 23d odst. 4 zákona o dráhách z důvodu odepření přístupu k mechanickému nosiči obviněné a z toho důvodu Úřad nemůže ani dovozovat, že obviněná svou nečinností maří nediskriminační přístup dopravců ke svým mechanickým nosičům. Vyjádření zájmu kteréhokoliv dopravce o přístup k mechanickým nosičům provozovaným obviněnou nebrání ani nevedení cenové evidence obviněnou, což dokazuje postup společnosti RegioJet a.s., ve věci zmíněných nosičů ve stanicích Bílovice nad Svitavou a Brno Židenice. Pokud by obviněná nečinností mařila nediskriminační přístup dopravců ke svým mechanickým nosičům, nemohla by společnost RegioJet a.s. ani žádat o přístup k těmto nosičům, ani jej postupem podle § 23d odst. 4 zákona o dráhách získat, protože podle tvrzení Úřadu nevedla obviněná příslušnou cenovou evidenci. Z toho důvodu, proto nelze označit jednání obviněné za škodlivé, nenaplnuje definici přestupku podle § 5 zákona o přestupcích.

Stanovisko rozkladového orgánu

Úřad musí uvést na pravou míru závěr, který dovozuje obviněná ve své námitce. Předmětem tohoto řízení je jednání, kterého se obviněná dopustila. Chráněným zájmem, který byl porušen obviněnou, není v tomto konkrétním případě zájem na nediskriminačním přístupu k zařízení služeb poskytovaných obviněnou. Chráněným zájmem, který byl porušen protiprávní činností obviněné, je zájem na uchování cenové evidence o cenách podle § 11 zákona o cenách.

Úřad nikde ve svém rozhodnutí nekonstatuje, že obviněná v kontrolovaném období poskytovala přístup k nosičům informačních systémů za úplaty. Pokud jde o maření cíle regulace železničního odvětví, kterým je mj. přístup k zařízení služeb za nediskriminační ceny, tak obviněná tento cíl mařila tím, že nevedením cenové evidence fakticky znemožnila kontrolu způsobu stanovení věcně usměrňovaných cen za toto zboží. Pokud obviněná tvrdí, že nedošlo k uplatňování ceny, protože nedošlo k prodeji zboží, tak ani tato námitka neobstojí, neboť uplatňováním ceny se rozumí nabízení, požadování a prodej za určitou cenu na tuzemském trhu. Pokud měla obviněná povinnost nabídnout provozní součást zařízení služeb, měla povinnost toto zboží nabízet za cenu stanovenou podle podmínek stanovených cenovými předpisy. Obviněná kalkulaci takové ceny nevedla, ač k tomu byla podle cenových předpisů povinna.

Řízení o přístupu k zařízení služeb bylo předmětem jiného řízení vedeného Úřadem s obviněnou. Obviněná není postihována za odepření přístupu k zařízení služeb, ale za nedodržení podmínek cenové regulace tím, že nevedla cenovou kalkulaci.

Jestliže obviněná argumentuje případem společnosti RegioJet a.s., Úřad dodává, že v tomto případě byl přístup k zařízení služeb umožněn až na základě rozhodnutí č. j. UPDI-3896/22/UM a UPDI-0270/23/KP.

Rozkladový orgán nepovažuje námitku za důvodnou.

IV. Závěr

- 1) Obviněná navrhl, aby rozkladový orgán napadené rozhodnutí zrušil a řízení o přestupku zastavil.

- 2) Rozkladová komise předsedy Úřadu na zasedání konaném dne 10. 10. 2023 předložila podle § 152 odst. 3 správního řádu místopředsedovi návrh na rozhodnutí, a to rozklad zamítnout, napadené rozhodnutí potvrdit avšak snížit výši pokuty. Rozkladový orgán přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 98 zákona o odpovědnosti za přestupky v plném rozsahu.
- 3) Obviněná jako prodávající v rozporu s § 11 zákona o cenách nevedla evidenci o cenách prokazující dodržení pravidel regulace věcně usměrňovaných cen
- 4) Rozkladový orgán dospěl k závěru, že jednání obviněné naplňuje skutkovou podstatu přestupku ve smyslu § 16 odst. 1 písm. g) zákona o cenách.
- 5) Rozkladový orgán uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s předpisy a je správné. Úřad prokázal, že obviněná přestupek spáchala. Úřad postupoval v souladu zejména se zákonem o odpovědnosti za přestupky, správním řádem, zákonem o dráhách a cenovými předpisy. Současně shledal, že nenastaly podmínky pro zrušení či změnu napadeného rozhodnutí.
- 6) Vzhledem k výše uvedenému předseda Úřadu rozhodl tak, že změnil výrok I napadaného rozhodnutí, snížil výši uložené pokuty a ve zbytku napadené rozhodnutí potvrdil.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí nelze dále podat rozklad.

Ing. Miloslav Kothera
místopředseda Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

Rozdělovník:

- České dráhy, a.s., nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 11000 Praha 1